

Anotace

Robert Goláň

Romské cesty

Klenov: Pavel Kotrla, 2013

▲ Titulní strana publikace *Romské cesty*. 2013

Celoživotním tématem vsetínského fotografa Roberta Goláně (1971) je tradiční dokumentární fotografie.

Sřídem jeho zájmu je člověk. Fotografuje především na Valašsku, které je jeho domovem i místem profesního působení. Pracuje výhradně s černobílou fotografií a s analogovou technikou klasického kinofilmu. Fotografuje střízlivě a pečlivě, rád zachycuje časovou osu, kterou znázorňuje atributy dané doby. Profesionálně se fotografii věnuje od roku 1993, od roku 1999 publikuje v časopisech a jeho fotografie doprovodily řadu výtvarných katalogů. Uspořádal více než čtyřicet samostatných výstav.

Obrazová publikace *Romské cesty* (2013) je knižním shrnutím předešlých souborů věnovaných Romům. Jedná se soubory *Exodus* (2004), *Romské cesty* (2005) a Č. p. 1336 (2006).

Na osmdesáti stranách se v obrazech odvíjí osud vsetínských Romů. Více než dvě třetiny knihy mapují romské osady na Slovensku. Do Rudňanan a Bystran, odkud vsetínští Romové původně pocházejí, se Goláň několikrát

vrací. Již zmiňované téma časosběrného dokumentu je patrné ve všech jeho pracích.

Publikace není označena popiskami, jednotlivé fotografie na sebe navazují ve sletu zachycení okamžiků. V osadách se prolínají jak záběry intimních portrétů dětí, tak syrové obrazy rozbitých domů a chudoby. Přes určitou neuspořádanost a chaos v daných fotografiích můžeme najít společný ukazatel radosti ze života. V osadách nechybí uprostřed náměstí kříž, studna na vodu, jako místo života a setkávání, rodina... Přes těžké podmínky prostředí vidíme silnou vůli k životu.

Poslední čtvrtinu publikace uzavírá dramatická událost týkající se vsetínského pavlačového domu v centru města. Přes protesty místních romských obyvatel byl dům zbořen. Nový domov Romové našli v obytných kontejnerech ve vsetínském Paschle. Celá akce byla monitorována českými médii.

Fotografie se proti záběrům z osad zdají být více statické a konzervativní. Nevidíme na nich už tolik života a prostoru. Poloprázdný pavlačový dům, zadumané portréty jeho obyvatel vyvrcholí záběrem samotné demolice domu.

Robert Goláň zachycuje ve své publikaci citlivým způsobem putování Romů.

Je s otázkou, kam bude směřovat další cesta obyvatel knihy, jak symbolicky, tak v reálném čase a prostoru. V Romských cestách se nejedná o exaktní dokumentaci příběhu, pokud člověk očekává vysvětlení životní situace vsetínských Romů, může být zklamán.

Autor pracuje s naší fantazií, schopností vnímat mezi řádky. Kniha je obrazovým diářem, autorovým osobním deníkem. Ve velkém množství fotografů věnujících se romskému tématu má své důstojné místo.

Lenka Grosmanová